

⇒ p. Rzedn. P. Kucera → dlt
⇒ p. OBB → infanżę ale ja w... 52610
⇒ p. IP → d/w i p. JT → k... 52610

A

Minister
Finansów

Warszawa, 3 sierpnia 2023 roku

Sprawa: Wystąpienie Przewodniczącego Śląskiego Związku Gmin i Powiatów wraz ze stanowiskiem Zgromadzenia Ogólnego Związku w sprawie sytuacji finansowej JST
Znak sprawy: ST1.4761.3.7.2023
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Piotr Kuczera
Przewodniczący Śląskiego Związku Gmin i Powiatów

Szanowny Panie Przewodniczący,

W odpowiedzi na Pana pismo¹ skierowane do Prezesa Rady Ministrów i Ministra Finansów wraz ze stanowiskiem Zgromadzenia Ogólnego Związku w sprawie sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego uprzejmie informuję.

W trosce o stabilne finanse samorządowe w trudnych i nieprzewidywalnych czasach, nowelizacjami ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego², wprowadzone zostały zmiany w systemie finansowania jednostek samorządu terytorialnego (JST). Zmiany te obejmowały zarówno rozwiązania systemowe, jak i działania doraźne.

Zmiany systemowe w zakresie finansowania JST obejmowały między innymi:

- wzmocnienie potencjału finansowego JST oraz uzupełnienie ich dochodów, poprzez nową część subwencji ogólnej dla gmin, powiatów i województw – część rozwojową subwencji ogólnej;
- wprowadzenie reguły zabezpieczającej dochody JST z tytułu udziału we wpływach z podatków PIT i CIT, zgodnie z którą jeśli dochody JST z tytułu udziału we wpływach z tych podatków w danym roku spadną poniżej ustalonego referencyjnego poziomu, to samorzady otrzymują kompensatę w formie dodatkowo zwiększonej subwencji rozwojowej;

---

¹ Znak: L.dz./52/PK/19062023, z dnia 16 czerwca 2023 r.

² Ustawa z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 1927, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1964).

tel.: +48 22 694 55 55
fax: +48 22 694 36 84
gov.pl/finanse
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

Śląski Związek Gmin i Powiatów
w Katowicach
Npł. dn. 04/08/2023
..dz. 520

502
08 08 23
[Signature]

- oparcie systemu wyrównawczego na bieżących wpływach z podatków PIT i CIT, efektem tego będzie lepsze dopasowanie systemu do aktualnej sytuacji finansowej JST;
- wprowadzenie rozwiązania, zgodnie z którym od 2022 r. dochody z tytułu udziału we wpływach z podatków PIT i CIT są przekazywane do JST w równych miesięcznych ratach, w kwotach zgodnych z prognozą określoną przed rozpoczęciem roku budżetowego (bez względu m.in. na dokonywane w ciągu roku zmiany, np. w terminach rozliczeń podatkowych, które dotychczas wpływały negatywnie na płynność i rozkład dochodów w poszczególnych miesiącach roku budżetowego). Takie rozwiązanie to dla samorządów gwarancja dochodów zamiast niepewności i zasadniczo powinno to ułatwić JST planowanie oraz realizowanie budżetów. Taka konstrukcja spowodowała, że zmiany w systemie podatkowych wprowadzone w trakcie roku budżetowego nie wpłyną na poziom dochodów samorządów z tytułu udziału w podatkach dochodowych.

Należy mieć na uwadze, że dzięki wprowadzonym działaniom doraźnym w latach 2021-2022 do JST trafiło łącznie dodatkowo 25,7 mld zł.

W 2021 r. JST otrzymały dodatkowe środki subwencyjne w wysokości 8 mld zł. Gminom zostały też przekazane dodatkowe 4 mld zł na wsparcie inwestycji wodnokanalizacyjnych.

W roku 2022 do JST zostały przekazane dodatkowe dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku PIT w kwocie 13,7 mld zł (kwota ta stanowi średnio około 25-procentowy dodatek dla już zaplanowanych dla JST na 2022 r. dochodów z tytułu udziału we wpływach z podatku PIT).

Dodatkowe środki dla JST w latach 2021-2022 są znaczącym wsparciem finansowym dla samorządu terytorialnego w okresie podwyższonych kosztów funkcjonowania. Mogą być one wydatkowane przez samorzady w sposób elastyczny, o ich przeznaczeniu decyduje organ stanowiący JST.

Istotnym wsparciem dla samorządów są też środki z uruchomionych w ostatnich latach, programów inwestycyjnych kierowanych do JST tj.:

- Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (w latach 2020-2021 do JST przekazano ponad 13 mld zł),
- Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych oferującego bezzwrotne i bardzo wysokie dofinansowanie inwestycji JST, od 80% nawet do 95% wartości zadania (w wyniku 8 naborów samorzady otrzymają środki w kwocie prawie 100 mld zł).

7 lipca 2023 r. uchwalona została przez Sejm RP ustawa o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 oraz niektórych innych ustaw zawierająca rozwiązania, na podstawie których możliwe będzie przekazanie w 2023 r. jednostkom samorządu terytorialnego dodatkowych dochodów z tytułu subwencji ogólnej w wysokości ponad 14 mld zł z budżetu państwa.

Środki z podziału tej kwoty otrzymają wszystkie jednostki samorządu terytorialnego. Dodatkowe dochody będą stanowiły uzupełnienie subwencji ogólnej, co pozwoli samorządom na elastyczne gospodarowanie tymi środkami.

O przeznaczeniu dodatkowych dochodów zdecyduje jednostka samorządu terytorialnego. Należy podkreślić, że będą to dodatkowe środki, ponad te, które zostały wcześniej zaplanowane na rok 2023 i są sukcesywnie przekazywane do jednostek samorządu terytorialnego.

Ww. ustawa o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 oraz niektórych innych ustaw przewiduje, że w celu wsparcia realizacji zadań z budżetu państwa wszystkie jednostki samorządu terytorialnego otrzymają kwotę 7,5 mld zł, która podlega podziałowi między poszczególne samorządy proporcjonalnie do wysokości dochodów w roku 2023 z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych. Podział tej kwoty strukturą dochodów z tytułu udziału we wpływach podatku dochodowego od osób fizycznych podlega korektom w celu zapewnienia minimalnych kwot wsparcia, tj.: 1,5 mln zł – w przypadku gminy, 3,4 mln zł w przypadku powiatu oraz 10 mln zł – w przypadku województwa.

Jednocześnie zakłada się maksymalny poziom wsparcia z tego tytułu wynoszący odpowiednio 100 mln zł, 55 mln zł i 35 mln zł. Wprowadzenie zarówno minimalnego, jak i maksymalnego poziomu wsparcia realizuje politykę zrównoważonego rozwoju jednostek samorządu terytorialnego.

Kwota 3,5 mld zł zostanie podzielona między jednostki samorządu terytorialnego, w których dochody, w przeliczeniu na jednego mieszkańca, są niższe od 110% średnich dochodów odpowiednio wszystkich gmin, powiatów i województw, w przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju. Przy podziale tej kwoty zostaną jednak uwzględnione nie tylko dochody podatkowe i wybrane części subwencji ogólnej na rok 2023, lecz także kwoty przypadające poszczególnym jednostkom samorządu terytorialnego z podziału 7,5 mld zł.

Dofinansowanie kwotą 2 mld zł obejmie również gminy, w których liczba mieszkańców przekracza 10 tysięcy, ale nie przekracza 150 tysięcy mieszkańców. W celu dokonania podziału tej kwoty gminy zostały wyodrębnione w 3 grupy gmin, w zależności od liczby mieszkańców. Podział środków między te gminy zostanie dokonany na podstawie wydatków majątkowych za lata 2020–2022. Sposób podziału tych środków premiuje jednostki samorządu terytorialnego, które podjęły trud inwestycyjny.

W uchwalonej przez Sejm ustawie przewidziano także uzupełnienie dochodów w miastach na prawach powiatu - w przypadku uzyskania przez te jednostki mniejszych dochodów z tytułu podziału dodatkowych środków w roku 2023 - uzależnionych od ilości mieszkańców. I tak jeśli suma dodatkowych dochodów uzyskanych przez miasto w wyniku podziałów jest niższa niż:

- 1) 30 000 tys. zł – dla miasta, w którym liczba mieszkańców nie przekracza 50 tys.,
- 2) 35 000 tys. zł – dla miasta, w którym liczba mieszkańców przekracza 50 tys., ale nie przekracza 100 tys.,
- 3) 40 000 tys. zł – dla miasta, w którym liczba mieszkańców przekracza 100 tys., ale nie przekracza 150 tys.,
- 4) 45 000 tys. zł – dla miasta, w którym liczba mieszkańców przekracza 150 tys., ale nie przekracza 250 tys.,
- 5) 80 000 tys. zł – dla miasta, w którym liczba mieszkańców przekracza 250 tys.

to miasto otrzyma w 2023 r. dodatkowe uzupełnienie dochodów w wysokości gwarantującej kwotę wymienioną w powyższych punktach.

Poniżej przedstawiam informację dotyczącą kwot środków na uzupełnienie subwencji ogólnej w 2023 r. – dla jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego.

TYP JST	KWOTY (w tys. zł)
GMINY, z tego:	579 391
gm. miejskie	207 758
gm. wiejskie	260 991
gm. miejsko-wiejskie	110 642
Powiaty	132 416
Miasta na prawach powiatu	842 015
Województwo	47 492
RAZEM	1 601 314

Przewidziane są także środki na zwiększenie rezerwy subwencji ogólnej, z przeznaczeniem na nagrody specjalne z okazji 250. rocznicy utworzenia Komisji Edukacji Narodowej oraz na uzupełnienie części oświatowej subwencji ogólnej w związku ze zwiększeniem w trakcie 2023 r. odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli.

Przedstawiając powyższe pragnę poinformować, że w Ministerstwie Finansów trwają prace nad zmianą systemu dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Celem zmiany jest przede wszystkim wzmocnienie finansowe samorządów poprzez zwiększenie globalnej puli środków w systemie finansowym samorządu terytorialnego, oparcie zasilenia finansowego jednostek na dochodach własnych wynikających z lokalnej bazy podatkowej, a także bardziej precyzyjne finansowanie samorządów, w tym uwzględnienie zróżnicowanych potrzeb wydatkowych JST.

Prace te prowadzone są w ramach powołanego na mocy ustaleń Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego Zespołu ds. przeglądu finansów samorządowych, w skład którego wchodzi przedstawiciele Rządu i Samorządu.

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Minister – członek Rady Ministrów
Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Dotyczy sprawy: BPRM.606.4.14.2023

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Sebastian Skuza
Sekretarz Stanu